FIATI 150 krş

PAHALILIĞA
VE
İŞSİZLİĞE
KARŞI

uyanış

sayı 5

15 GÜNLÜK SİYASİ GAZETE

UYARMAK İÇİN
UYANMALI
UYANMAK İÇİN
UYARMALI

ASGARİ ÜCRET
İŞÇİLERE RAĞMEN
TESBİT EDİLDİ

Yasalar gereği Temmuz [illegible] [illegible] gereken asgari ücretler [illegible] [illegible] arasında Haziran ayının [illegible] başına çıkılıverdi. Aman beyler, bu ne acele demeye kalmadan bir de hakıverdik ki sadaka misali bir kiloluk et parası tutuşturuluvermiş işçinin eline. Biz de değil toplanıp böyle kararlar almak, bilmem kaç turda başkanını bile seçemeyen Meclis Komisyonlarımızın yanısıra akıllı [illegible] [illegible] [illegible] bunu bilen komisyonlarımızın da verdiğini görmüş olduk [illegible] [illegible] parababalarının ceplerine dokunacak. Bu kadarcık hassasiyeti mazur görmek gerek. Bırakın bir aileyi insanca yaşatmayı, bir kişiyi bile ancak öldürmeden süründürmeye yetecek olan bu, «ne zehir, ne panzehir» asgari ücret sadakasını kimler lâyık gördü işçi sınıfımıza? Her gün nasıl daha az ücret verip de daha çok kâr edelim diye kafa patlatan [illegible] parazitleri, bizleri pahalılık cehenneminde yakan para babaları [illegible]

«Asgari Ücret Tesbit Komisyonu» bir paravanadır. Bu paravananın bir yutturmaca olduğunu asgari ücretlerin komisyon toplanmadan çok önceleri para babalarınca pişirilip kotarılmış olduğunu, komisyonunun danışıklı doğuş ve iş gördüğünü bilmeyen kalmamıştır. Öyle olmasaydı beşi işveren beşi hükumet beşi Türk-İş temsilcilerinden oluşan komisyonun dört defadır istatistiklerle tesbit edilen bir işçinin asgari ihtiyaçlarını karşılamasına yetecek olan ücretin üçte birini asgari ücret olarak kabullenmesi başka nasıl açıklanır? Örnekleri ortada.

1969 da 61 TL olması gerektiği tesbit edilen asgari ücret 19,50 kuruş olarak kabul edildi. Ayrıca bu miktarı daha da azaltmak için Türkiye altı bölgeye bölündü. Altıncı bölgede asgari ücretler 15.50 TL oldu. Üstelik on altı yaşından küçükler için asgari ücretlerin iki yüz kuruş aşağısı ödenecekti. Bundan daha güzel teşvik olur mu? İşverenler çocuk yaşındaki işçileri hayasızca sömürürken, işsizler ordusu saflarına da yeni yeni neferler katmış oldu.

1972 de durum bir öncekinden hiç de farklı değil. Üç yıl da büyük ölçüde artan hayat pahalılığına karşı asgari ücretlerin 22-25 TL. arası olması kabul edildi.

1974 de 150 TL. olması gerektiği saptanan asgari ücretler 40 lira olarak tesbit edildi. 18 yaşından küçükler için ise 34 TL oldu asgari ücret.

Bu yıl ise DİSK'in 180 TL olması gerektiğini söylediği asgari ücretler 60 TL ve 18 yaşından küçükler için 50 TL olarak tesbit edildi. Dahası var.

Bir kişinin asgari ihtiyaçlarını karşılayacak bu ücretten bir de vergi kesiliyor.

Velhasıl işçiler için saptanan asgari ücret işçilerden habersiz ve işçilere rağmen tesbit edildi. İşçilerin seslerini duyurabilmeleri en başta, yarım milyon işçinin temsilciliğini yapan DİSK'in komisyona katılması önlenerek engellendi. Ve ABD patentli sarı Türk-İş komisyonda danışıklı döğüşle parababalarının isteklerini yerine getirdi. Bay Halil Tunç komisyon toplanmadan çok önce asgari ücret 80 lira olmalıdır derken tesbitten sonra tükürdüğünü yalayıp «60 TL bu günün koşullarında yetersizdir» diyerek yalancı pehlivanlığa kalktı. Bu yalancı pehlivan kimin hesabına meydanlarda dolaşıyor? Her halde işçi sınıfının değil.

Bu «topu birden işveren» temsilcilerinin tesbit ettikleri asgari ücretlerle «ölmede sürün» yani «ölümlerden ölüm beğen» denmektedir. İnsanca yaşamaya en fazla hakkı olan, toplumun motoru işçi sınıfımız yarattığı değerlere ergeç sahip çıkacak, sadece asgari ücretleri değil toplumun alın yazısını da tesbit edecektir.

15-16 haziranın 6. YILI VE BİZE ÖĞRETTİKLERİ

15-16 Haziran olaylarının altıncı yılında bugün biz işçilere ve emekçilere düşen görev: İşçi sınıfımızın tarihinde büyük bir yer tutan bu olayı yeniden incelemek, ondan dersler çıkarmak ve bu olayın bize öğrettiklerini hayata aktarmaktır.

15-16 Haziran olayı nedir, bize neleri öğretmiştir? Bu soruları cevaplayabilmek için önce 15-16 Haziran'ı doğuran sebeplere kısaca bir göz atmamız gerekiyor. 70 lerde dünyamızda kapitalist ve sosyalist blokun arasındaki yarışın bir göstergesi olarak geri kalmış ülkelerin ulusal kurtuluş savaşlarının gittikçe artan bir yoğunluk kazandığı ve bu ülkelerin sosyalist blok yanında yer almaları görülmektedir. Bütün bunların sonucu, Emperyalizmin pazar alanının giderek daralması ve zaten yapısı gereği doğan devrevi buhranların giderek sıklaşması öyleki kapitalizmin tıknefes olması hemen göze çarpan bir diğer husus.

Peki dünya, daha doğrusu kapitalist dünya böyle inim inim inlerken, kapitalist dünyanın garip bir ülkesi olan Türkiye'de durum pek farklı mıydı. Türkiye göbekten bağlandığı Batıdan —kapitalizmin coğrafi anlamda karşılığı olan batıdan daha acınacak haldeydi. Bunalımlar ekonomik ve siyasi yapıyı temellerinden sarsar bir hal almıştı.

Bütün bu saydıklarımız uluslararası finans kapitalin türkiye şubesinde hayvanca soygun arzularını kamçılıyordu. En temel ihtiyaç maddelerine yapılan zamlarla emekçi halkın kamburunun üstüne kambur bindiriliyordu. İşçi ücretlerindeki artış hızı büyük düşüş gösterdi % 0.8 e düşmüştü 1970 yılında bütün bunlar AP ve CHP deki bölünmelerin gösterdiği gibi finans kapital tefeci-bezirgan ortaklığını yönetemez duruma getirirken: Köylerden kentlere olan göçün yaygınlık kazanmasıyla sayıca artan, ekonomik sorunları çözümlemek için sendikalaşma oranında %80 gibi büyük artış gösteren işçi sınıfını da yönetilemez hale getiriyordu. Bu örgütleme ve içinde bulunduğu toplumsal ekonomik zorlamalar işçi sınıfını «kendiliğinden bir sınıf olma» durumundan çıkararak «kendisi için bir sınıf olma» durumuna sokmuştur Bütün yukarıda sayılan ekonomik ve siyasal dengesizliğinin yanında 274-275 sayılı kanunlardaki değişiklik bardağı taşıran son damla olmuştur. Neydi 274-5 sayılı kanunlardaki değişiklik teklifi. Bu değişiklikler Anayasanın 46. maddesine aykırı olarak işçi sınıfının sendikalaşma mücadelesinin önüne set çekme amacını taşıyordu. Burjuvaziyi buna zorlayan ise patron yardakçılığı yapan kapalı kapılar ardında değil ayan beyan işçi sınıfını satan Türk-İş'e karşı, işçi sınıfımızın DİSK alternatifini seçmesiydi. Ve bu kanun değişikleri milletvekillerimizin kendi maaşlarına zam yapma rekorlarından sonra gelen bir sür'atle 3,5 saat içinde mecliste bulunan 4 milletvekilinin haricindeki bütün üyelerce 230 oyla kabul edildi.

Bu andan itibaren 1960 sonrasında yeni bir dinamizm kazanan işçi sınıfının en önemli ve güçlü direnişi 15-16 haziran 1970 günlerinde gösteriyordu.

Peki 15-16 haziran olayları işçilere emekçilere neleri öğretti?

Herşeyden evvel kendi sosyal varlığını kılıcının hakkıyla herkese kabul ettirdi. O güne kadar bütün değerleri yaratan güç olmasına rağmen hâlâ onu göremiyen, yada görmezlikten gelen herkese parmağını miyop gözlerine soka soka gösterdi. Burjuva öğretisinin pek çok sosyalistimizin gözlerine çektiği perdeyi bir vuruşta yırttı. Yukarıda da söylediğimiz gibi «kendiliğinden bir sınıf» değil «kendisi için bir sınıf» olduğunu kabul ettirdi, kendi de kabul etti.

İşçi sınıfının yapısı gereği toplumun en devrimci kesimi olduğunu, kapitalist üretim ilişkilerini kökünden kazıyarak sosyalizmi kurmak için ancak ve ancak kendisinin sonuna kadar yılmadan kararlılıkla savaşacağını, bu savaşta sadece ve sadece kendisinin öncü olacağını bir kere daha ispat etti. Diğer bir açıdan ise bir ülkedeki işçi sınıfının dünya işçi sınıfından kopuk olmadığını, enternasyonal bir dayanışma içinde olduğunu gösterdi. (ICF kanun tekliflerinin karşısında tavır takınarak Türk-İş'in ve burjuva partilerinin yüzlerini açığa çıkaran beyanlar vermiş ve toplantılar yapmıştı)

15-16 haziran olaylarında işçi sınıfı kollektif aksiyon dediğimiz topluca eylem gücünün ne kadar kuvvetli olduğunu, ne kadar güçlü bir sınıf dayanışması içinde olduğunu göstermiştir.

Sonuncusu ama en az diğerleri kadar önemlisi işçi sınıfımız, Sosyalistlerimizin ne kadar dağınık ne kadar örgütsüz olduklarını, onların yüzüne bir şamar indirircesine ispatlamıştır. Kendiliğinden gelişen mücadeleleri, ortalıkta dolaşan bütün örgütleri kuyruğuna takmış ve sosyalistlerimiz ne yapacaklarını bilmeyen şaşkın ördeklere dönmüştü.

Kısacası proletarya sosyalistlerimizden Dr. Hikmet KIVILCIMLI'nın dediği gibi «İşçi sınıfımız bütün sosyalistlerimizi suç üstü yakaladı.» Aynı alanda işçi sınıfının öncülüğü meselesinde tartışmalar yapan küçük burjuva sosyalistlerine, yada işçi sınıfının mücadelesini saptıran sendikalist ve parlamenterist burjuva sosyalistlerine karşı en kesin ve enetkin cevabı gene işçi sınıfımızın kendisi vermiştir.

Yani özetlersek işçi sınıfımızın ekonomik-demokratik Politik ve ideolojik mücadele üçüzünü, işçi sınıfı partisinin örgütlenmesi öncülüğünde, işçi sınıfının bilim ilkelerinde ve enternasyonal ruhla sağlamca gerçekleştirmektir, bugünkü görevimiz.

MC'nin yeni oyunlarına karşı
GÜÇBİRLİĞİ

Demirel'in «Yabancı ülkelerden silâh ya da fon geldiğine dair delil bulunması halinde gerekli tedbirleri alacağız. Komunist eylemlerin yurt dışından kışkırtıldığına inanıyoruz.» (11 Mayıs 1976, Cumhuriyet) demesinin üzerinden bir ay geçmedi. Gaziantep'deki bir «çatışmada iki THKO uyesi öldürüldü, üçü yakalandı.»

Bu olay henüz patlak vermeden bir kaç gün önce, bir sağcı gazetede çıkan ihtar adeta bu olayın habercisiydi. Gazetede buyuk manşetlerle «Alman İçişleri Bakanlığı Raporu. Türkiye'de Mao'cular ihtilale hazırlanıyor.» (7 Haziran 1976, Tercüman) deniyordu. Bu Alman kaynaklı uyarının hemen ardından Türk kaynaklı bir uyarı, Ankara DGM nin raporu gazetelerde boy gösterdi, televizyonda okunuldu «Almanya'daki gruplardan ve bunların Türkiye irtibatlarından yakınen haberdarız. Hukumet yeni deliller verirse, incelemelerimizi o yeni deliller yönünde geliştireceğiz.» (8 Haziran 1976, Tercüman) deniyordu.

Ve DGM nin hatırı kırılmadı, Gaziantep'deki olayla kendisine «Hükumet yeni deliller vermiş oldu.

İşte, Demirel'in bir ay önceki beyanatının ardından olanlar bunlar. Hepsi birbirine olağanüstü bağlantılı ve anlamlı gelişmeler. Başbakan sanki olayları bir ay öncesinden haber vermiştir. Elbette, hükümetin başıdır, ve bu kadar öngörüşlü olmalıdır da.

Son olaylarla siyasi ortamın tansiyonu yeniden yükseltilmiştir. Bu yuksek tansiyon, beyinde ne gibi patlamalara yol açar bilemeyiz. Biz biraz geriye dönelim.

Türkiye ekonomi - politikasıyla tam anlamıyla ortadadır. Bilhassa Almanya veya Ortak Pazar ülkeleri ile olan dış ticaret açığı gittikçe buyumaktedir. Bu yükseklik «kritik» seviyeye ulaşmıştır. Uluslararası Finans-kapital bir ülkenin dış ticaret açığını azıttırdı mı, o ulkede döviz kurur ve ekonomi durur. İşte tam o an, ülkeyi bir kere daha en ucuza kapatmanın an'ıdır. Turkiye tam böyle bir geçiş dönemini yaşamaktadır. Bu durumun politika sahnesindeki yansıması MC olmuştur.

MC iktidar olur olmaz Üniversiteler kaynamaya başladı. Ve ilk taktik; «karşıt görüşlü gençlerin çatışmaları» ile siyasi atmosferi toza bulamak ve bu ortama bir sıkı yönetim indirebilmekti. Dört yandan delik MC ancak böyle bir sıkıyönetim desteği ile durabilirdi.

Vural Önsel komedisinde baş aktör Vural Önsel'in başarılı oyununa rağmen, ikinci perde arkası aktörü Türkeş'in Eskişehirdeki bir falsosu oyunu develere güldürmüştür. Ardından olaylar Malatya provakasyonu ile geliştirilmek istendi. O da olmadı. Zaten Universite bahçelerindeki provakasyonlar artık soysuzlaşmış, hatta geri tepmeye başlamıştı. En son Tabii Senatörün oğlu öldürüldüğünde MC de bayağı bir panik oldu. Ve savunmaya geçti. O olayların en kızgın anında bile MC sıkıyönetimden bahsetmez oldu. Çunku, taktik zaman içinde geçerliliğini yitirmiş ve hatta biraz geri dönuşle sahibini tehdit eder olmuştur.

İşte tam bu nokta MC taktik değişikliği ile provakasyon merkezini Üniversitelerden çıkarıp «dışarıdan kışkırtıldığına inandığı», DGM raporundaki «gizli örgütlere» kaydırdı. Yıpranmış silâhlar yerine, yenilerini kullanmak elbette daha etkili olacaktır. MC bu yeni taktiği ile halkı komünizim tehlikesine inandırıp sıkı yönetim havası uyandırabilir mi? Kehanete gerek yok. MC Alman uyarısı ile «ilâhlara» kurban kesiyor. Ve bu zamlı, enflasyonlu, döviz sıkıntılı ortamda elbet en makbul taktik, siyasi havayı **sürekli gergin** tutmaktır. Ancak bu sayede halkın gerçek derdini unutması sağlanabilir. Burada bir soru gelip takılır. Bu çözüm müdür? Elbette ne çözümdür, ne de MC yı kurtarır. Ama denize düşen de yılana sarılırmış. İşte o hesap.

DGM raporu ile provakasyon merkezi ilan edildi. Türkiye'yi «10 Cumhuriyete bölmek isteyen gizli örgütler.» Finans-kapital avını iyi seçiyor. Olayları nereden azıttıracağını biliyor. Son bir iki gündür komando saldırıları durdurulmuş yerine yeni tur provakasyonlar sunulmaktadır.

Dönem tek tek, kopuk mücadele dönemi değildir. Halkır biriken potansiyeli bir **Devrimci Güçbirliği** içinde yönlendirilebildiğinde provakasyonlara en güçlü **barajdır**. Şimdi tek kalmak demek, yığınlardan kopmak demek, finans-kapitale provakasyon için malzeme olmakla aynı şeydir.

uyanış

CHP KAYNIYOR

Halkın «umudu» CHP kaynıyor. Bizde ve her yerde ekonomide bulantı çıkmaz varsa siyasi partiler karışır. Horoz döğüşleri hızlanır. Hatta bazen şaşırtıcı seviyelere ulaşır.

CHP muhalefete geçeli beri, hemen kaynama hiç durmamıştır. Ve CHP nin kaderi «ortanın solu» nun netleşmesinde yatmaktadır. Bu olmadıkça CHP kaynayacaktır. Eski bir CHP li olan Vehbi Koç bile «CHP nin dedikleri açık değil» diyor. Tam anlamıyla öyle. CHP nin kaderi o, şiarındaki «orta» kelimesinde yatar o, orda durdukça CHP de kaynayacaktır.

CHP deki kaynaşma, bugün özel olarak, bu politik ortamda partinin ataleti, durgunluğu ile ilgilidir. En son aktif muhalefet şiarı atılmasına rağmen C.H.P. hâlâ suskun bir kuzudur. CHP içinde bu suskunluğa «isyan» edenler vardır. Ve olacaktır da.

CHP si dediği aktif muhalefeti pratiğe geçirmekten, Türkiye'de uygulamaktan çekiniyor. Çünkü, MC nin baskısı ile sindirilmiş, sıkıştırılmış olan halkın potansiyeli, böyle kendinden yana bir davranışa hemen cevap verecek ve yığınlar bir çırpıda CHP nin de önüne geçecektir. Ve bunu iyi bilen CHP yönetimi Muhalefet çalışmalarını dışarda, Türkiye dışında sürdürüyor. Halkın davranışından ürken, kendini de geçeceğini bilen CHP (Ecevit) dış güçlere bel bağlamıştır.

CHP adındaki Halka lâyık olmak istiyorsa, başta ona güvenmelidir. Halkımız böyle dış gezilere aldırmaz. O kendine gidene, kendinle davranana meylerder. Bu dış geziler en fazla olsa olsa Finans Kapitalistlerimize bir cakadır.

Ehl onlarda bize has, antika unsurlardır. CHP ni yurt dışına uçurup, içeride MC ile halkın tepesinde boza pişirmeğe her zaman heveslidirler.

Kaynayan kazanın durulması CHP nin yarılması anlamına gelebilir. Hele şu dış geziler bir bitsin. Türkiye toprağına bir sağlamca basılsın. İş o zaman başlayacak.

Elektriğe yüzde 20 zam oldu
Demir Çelik
mamullerine %30,8 zam yaptı
Gıda maddeleri on yılda dört misli pahalandı
ÖĞ-DER, TÜM-DER
«ZAMLAR VE PAHALILIK HALKI SADECE VİTRİNLERE BAKAR HALE GETİRDİ»
İnce demir 760 kuruş saç 8 liraya yükseldi
iki misli arttı

YINE ZAMLAR UZERINE
Dur demenin vakti geldi geçiyor...

Yine zam, yine zam... Gazetemizin ilk sayısında bir başlık vardı: «ZAM ZAM ZAM UCUZLUK NE ZAMAN» 3. sayıda bir başlık daha: «ZAM ZAM ZAM» Başlıkları birer birer saymak gereksiz. Hemen her sayıda bir yeni zamla, daha doğrusu yeni zamlarla ilgili haberler yer aldı. Biz yazmaktan usanacağız, parababaları zam üstüne zam yapmaktan usanmıyor; usanmaları da olanaksız. Çünkü bu zamlar Türkiye'de egemen olan çarpık düzenin zorunlu bir sonucudur.

Son birkaç hafta içinde tirajı yüksek günlük gazetelerde hemen her gün yeni zam haberleri yayınlandı. Elektriğe % 20 zam, kahveye % 100 zam, zeytinyağı fiyatlarına 2-3 lira zam, Demir-Çelik mamullerine % 30.8 zam, makarnaya zam, ekmeğe zam. Demokratik kuruluşlar ortaklaşa demeçler veriyorlar: «Zamlar ve Pahalılık halkı sadece vitrinlere bakar hale getirdi». Artık halkın dayanacak hali kalmadı. Baştaki sözde «Milliyetçi» ası, katil «Cephe» ortakları, sırtlarını dayadıkları yerli ve yabancı parababaları ile birlikte her geçen gün ceplerini ve göbeklerini biraz daha şişirebilmek için halkı biraz daha pahalılık batağına batırırken, Cephe Hükûmetinin bakanı Dibian «Ücret artışları ekonomimizi tahrip ediyor» diyor. Ayıp beyler ayıp, ortada doğru dürüst ekonomi var mı ki, tahrip olsun? Türkiye buğday ambarı iken dışarıdan buğday almak zorunda kalan bir ekonomi... Asgari işçi ücretleri 60 lira gibi gülünç bir rakam olarak saptanırken parlementer maaşlarına 5 bin küsur lira zam getiren bir ekonomi... Kısacası parababalarının ekonomisi. Ve bakın, parababalarından biri hakkında bir haber «Vehbi Koç iş hayatının 50. yılı münasebetiyle 900 yüz kişilik bir ziyafet veriyor». Bu ziyafete harcanan para kaç işçi ailesinin, kaç günler boyu doyurmaya yeter...

Zamlar hakkında, pahalılık hakkında bunca laf söylendi, yazı yazıldı. Halkımız artık bundan kurtuluş yollarını arıyor. Hepimizin bu durumda bilincimize çıkartmamız gereken şey, pahalılıktan kurtulmak için vereceğimiz ekonomik mücadelenin, siyasal mücadeleden ayrılmayacağı ve eğer bizler; tüm emekçi halk, yığınları geberen kapitalizmin, emperyalizmin batağından kurtulmak istiyorsak, işçi sınıfının önderliğinde iktidar mücadelesi vermeliyiz. Gerçek bir ekonomiye, lüks tüketimine dönük olmayan, hep kâr, sırf kâr amacı taşımayan, tüm halkın yararına planlı üretime sahip olmak için, ellerimizle ürettiklerimize, alın terimizle yoğurduklarımıza sahip olmak için; yönetimin bizim ellerimizde olması gerekir.

RÖPORTAJ

SEYDİŞEHİRDE MÜCADELE DEVAM EDİYOR ; 2

Erdemir Tolca

BİLDİRİLER

Aziz kardeşlerimiz, zaferimiz mübarek olsun Sizlerin yüzleri yarından sonra gülecektir. Ayyıldızlı bayrak ebediyyen dalgalanacak İstanbulda Beyazıt kulesine orak çekiçli bayrağı asanlar, Seydişehirde fabrika bacalarına da kızıl bayrak asmak istiyorlar. Seydişehir işçisi halk ve tüm milleti orak çekiçli bayrağın altında yaşayamaz ve yaşamayacaktır da. Bunu sizlerin imanlı inançlı vatan severliğini sağladı»

1) Fabrika bacalarının yanında camii minaresi de dikeceğiz Caminin temelini derhal attıracağız.

6) En az ilk etabta 5000 işçi kardeşimizi kaloriferli 100 m² lik bir eve kavuşturacağız.

» Kahrolsun dışı kızıl içi sarı furkalar
kahrolsun işçi düşmanı komünistler
doğrular gelir eğriler kaçar
Yaşasın kendi kaderlerine sahip çıkan
vatansever işçiler
Kahrolsun kızıl ve sarı sendikalar
Kahrolsun allah ismini istismar edenler
Yaşasın aluminyum fabrikasının imanlı
işçileri.

Bir başka bildiri «Vatansever Milliyetçi, türk milletine» diye başlıyor. «Komünist nedir»le devam edip şu cümlelerle bitiyor.»

Davamızın her yanını
Dinimizin imanını
damarında Türk kanını
zerre zerre bulan gelsin
yürü hâlâ ne diye kendinle savaştasın
fatihin istanbulu fethettiği yaştasın

Dağıtılan bildiriler hep bu kalıp ve öz içindeydi Otobüsle Seydişehire giderken beni oraya götüren işçi arkadaşla bu sloganlar bildiriler üstüne konuşuyoruz.

Şunları anlatıyor: Her şey Türk Metal'in açılışından sonra başladı açılış konuşmasında kim vardı biliyor musun Başbuğları Alpaslan Türkeş Adam açıkça şunu söyledi: Bozkurtlarım dedi. Seydişehirde ne DİSK ne de Özgür - Alimunyum iş diye bir sendika istemiyorum, buraları ele geçirin. sadece bize hizmet edecek bir sendika istiyorum. Bak bu dağıttıkları bildirilerinde de vardır söyledikleri

— Bundan sonra olaylar nasıl başlayıp gelişti? Bu konuda bir şeyler anlatsanız?

Hemen arkamızda oturan bir işçi söze karıştı.

— Bende bir şey söyliyeyim.

— Buyrun

— İlk önce olaylar bizim kaldığımız yatakhane de başladı Fabrikanın altındaki yatakhane. Bir gün işten çıktım. Gittim, elimi ayağımı yıkadım, odadan içeri adımımı attım Kafama küt diye bir şeyin hızla vurulduğunu hissettim. Yatağa zor attı kendimi Ellerinde sopalar hiç tanımadığım adamlar kapının arkasında. Bana sendika çalışmalarına katılmayacaksın, bizden söylemesi» dediler Koridorlardan Komünistlere burda yer yok» diye nara atıyorlardı Hiç bir şey anlamamıştım Başımda dönüyordu.

— Öyle ilk olayları orada çıkarttılar. Bu bir süre devam etti Bazen onlar bizi, bazen de biz onları dövdük

Düz, hafif eğrilerle dolu bir yol Seydişehire uzanıyor. Çevrede küçük tepelikler görülüyor. Şehre girmeden önce, fabrikanın önünden geçilir. İndim. Sözleştiğimiz arkadaşları beklemeye başladım Beni getiren arkadaş da yanımda Fabrikanın önünde büyük bir Atatürk heykeli Çevresi iyi düzenlenmiş, temiz, bakımlı

— Buraya bilmem kaç milyon harcadılar diyor arkadaş, bizim kalacak yerimiz yokken.

Sözleştiğimiz arkadaşla fabrikaya giriyoruz.

— Önce diyor kalorifer dairesinde oturalım biraz. Bizim bölümde yine olaylar oldu. Biraz yatışsın ortalık.

Giriyoruz Uzun bir masanın çevresinde dört işçi oturmuş konuşuyorlar. Elektirik ocağında çaydanlık. Hoş geldin. Bir çay içersin'le başlıyoruz söze. Hal hatır sorunca, gerideki arkadaşlardan biri:

— Çıkışımı verdiler diyor Tazminatıyla birlikte çıkışı da verdiler. Yarın yarından sonra bunun ki de gelir

Masanın altında demir çubuklar duruyordu «Her gün kavga abiciğim Daha dün kart basarken dövdüler bizden birini. Hastanede şimdi.

PİM Genişletilmiş Teşkilat Toplantısının

BASINA AÇIKLAMASI

Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği —PİM— Merkez Yönetim Kurulu'nun 8 Şube Yönetim Kurulları ve kurucuları ile 5-6 Haziran 1976 tarihlerinde yaptığı Genişletilmiş Teşkilât Toplantısında derneğin çalışmaları ve ülkemizin içinde bulunduğu durum görüşülmüş; toplantı sonunda PİM Genel Başkanı tarafından aşağıdaki açıklama yapılmıştır:

«Dışa bağımlı çarpık kapitalist sistemle yönetilen ülkemiz MC iktidarı ile birlikte yeni çıkmazların içine itilmiştir. Bir yandan siyasi cinayetler günlük olaylar haline getirilirken, bir yandan da karaborsa, spekülasyon, rüşvet, hayali mobilya rezaletleri gizlenemeyecek raddeye varmıştır. Halkın can güvenliğinin kalmadığı ülkemizde, işçilerin grevleri milli güvenlik tarenaleriyle engellenmektedir. 3.5 milyon açık, 9 milyon gizli işsizimizin bulunduğu ülkemizde gizli-açık lokavtlarla ve çeşitli bahanelerle işten atılan işçiler açlık ve yoksulluğa itilirken, hızla artan hayat pahalılığı altında emekçi halk inim inim inletilmektedir. Bütün bunlara rağmen sermaye çevreleri içinde bulunduğu açmazdan çıkamamaktadır. Yaban ellerde alınteri döken işçilerimizin dövizleri parababalarına peşkeş çekilerek çarçur edilmiştir. Parababalarına yeni sermaye birikim olanakları sağlamak için kurulan MEYAK eliyle memurların cebine el atılmıştır. Şimdi de İYAK eliyle işçilerden zorla alınacak paralarla parababalarına yeni sermaye kaynakları yaratılmak istenmektedir.

Bu sömürü, vurgun ve zulüm çarkının kırılması için her şeyden önce MC denilen halk düşmanı cephe çökertilmelidir. Bu konuda CHP'nin üzerine düşen görevlerden kaçması, soyut tartışmalarla vakit öldürülmesi, parlamento dışı muhalefet yapacağım deyip ülke dışından, uluslararası sermaye çevrelerinden medet umması, MC'nin zulüm ekmeğine yağ sürmektedir.

Manzara böyleyken halktan yana olan vatansever güçlere düşen görev zulüm ve sömürüye karşı örgütlü mücadele etmektir. Halk muhalefeti: halkın örgütlenmesi, örgütlü mücadele vermesi demektir.

«teşkilâtsız halk, köle halktır» prensibiyle örgütlenen PİM, bir avuç parababalarının dışında işsizlik-pahalılık cenderesinde kıvranan, köleleştirilen milyonlarca vatandaşımızı örgütümüzde birleşmeye; ayrıca, diğer bütün demokratik yığın örgütlerini bu mücadelede dayanışmaya ve dayanışma içinde yığınları işsizlik, pahalılık ve zulme karşı seferber etmeye çağırır.»

BU NE PERHİZ, BU NE LAHANA TURŞUSU

MC Hükümeti Başkanı Başbakan Demirel'in 15-16 Mayıs günleri İzmir'de yaptığı temel atma törenleri halkın büyük tepkisiyle karşılaştı

15 Mayıs günü uçakla İzmir'e gelen Demirel karşılayıcı olarak MHP'li komandolardan başka kimseyi bulamadı. O gün İzmir halkı özellikle sokaklarda dolaşmadı. sürekli siren sesleri ve sıkı güvenlik tedbirlerine rağmen evlerine çekilip, suskunlukla Demirel'i protesto etti.

16 Mayıs günü, Petro-Kimya Tesislerine su getirmek için yapılan barajı açmaya giden Demirel'i civar köylerden gelen kalabalık (?), sloganlarla karşıladı Pankartlı köylüler ve gençler Demirel'i taşlandırdı Halkı dağıtmak için güvenlik görevlileri çok uğraştılar fakat onların aşırı titizliği para etmedi Güvenlik görevlisi Jandarma Birliğide halkın protestosuna katıldı.

Demirel yaptığı konuşmada Güzelhisar bendinin köylüye topraklarını sulama imkanı vereceğini söylüyordu Bu konuşmayı dinlerken «Bu ne perhiz Bu ne lahana turşusu ?» demekten kendini alakoyamıyordu insan Çünkü Demirel'in sulamayı vadettiği topraklar Cıtak, Güzelhisar, Uzunhasanlar ve Karakuzu köylülerinin topraklarıydı ve bu toprakların tümü üzerinde Petro - Kimya A.O nca kamulaştırma işlemleri sürüyordu.

Aynı gün İmar Müdürlüğünün gecekondu önleme bölgesi olarak saptadığı Cumhuriyet Mahallesi sakinleri, yapılacak konutların temelinin atılacağını duyunca protesto gösterileri yapmaya başladı. Havanın gerginleşmesi üzerine Başbakan Demirel temel atma törenine katılmaktan vazgeçerek Ankara'ya döndü.

İşçilerin İşverenlere İYAK sağmal edilişi

1974 sonlarında sanayiciler «Sermaye Piyasası» konusundaki görüşlerini açıkladılar. Bu konuyla ilgili bir kanun Meclislerde olduğundan, konu gazetelere yansımıştı. Sermaye Piyasasıyla ilgili ilk kanunlar 1962 yılına dayanmaktaymış (Cumhuriyet)

Sermaye Piyasası denen şey para birikimi -ile ilgilidir. Piyasadaki küçük tasarrufların büyük sermayenin emrine verilmesi ile ilgilidir Kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde gerek kapitalistlerin birbirlerini, gerekse sömürgeleri talan etmeleri ile sermaye birikimi sağlanmış ve kapitalizmin devası ilerleyişi ortaya çıkmış, hız kazanmıştır.

Bizde kapitalizm böyle bir dönem yaşamadı Türkiye kapitalizme gözlerini açtığında; kapitalizm serbest rekabetçi dönemini aşmış, ve dunyada talanı uğramamış bir köşecik pek kalmamıştı. Onun için bizde işlerin en modernı İş Bankası ile başlar.

İlk önce Bankalar kuruldu Lotarya ile bankalara küçük tasarrufiar çekildi. yığılan milyonlar ve Devletçiliğimizin vasıtalı, vasıtasız vergilerden yığdığı milyarlar kapitalistlerimize sunuldu. Vergiler bir kenara, bankalar ne de olsa kişinin cebinden parasını zorla alıp kasasına koyamıyordu Kişinin birikenleri varsa. Lotaryanın parıltısına kapılıp gidip üç beş kuruş koyuyordu bankaya. Hem çocuklara kumbara almak moda olmuştu. Birde daha ilk okullarda öğretiliyordu «Damlaya damlaya göl olur» muş. Olur elbet. Ama gölde bir güzel. gezen. yüzen finans-kapitalistlerimizdir Damlatanlarsa bir türlü göremez gölün hayrını Bir iki kuruş faizi bankadan kavga gürültü alabilirse ne ala. Yoksa o da güme gider.

İşte tam burda Devletlulerimiz fıdanlıklarında kapitalist yetiştirmeyi hızlandırabilmek için, halkı isteğinin dışında tasarrufa zorlar. Çünkü, bizim talan edilecek halkımızdan başka bir şeyimiz yoktur

En belirgini 1960 ihtilali ile Memurların tepesine TASARRUF BONOSU diye indi Sen istesende istemesende Devlet seni tasarrufa zorluyordu. Bu zorun adına da Kanun deniyordu. Bundan önce, işçimizin başına Devlet marifeti ile bir TÜRK-İŞ kuruldu. Haraca bağlandı işçiler Biriken milyarlar bankalarda tutuldu. Bu da tasarrufu. Derken tasarruf bonoları kalktı, yerine hâlâ kurulamayan bir MEYAK (Memur Yardımlaşma Kurumu) getirildi MEYAK'a her memurdan para kesiliyor, daha ortada MEYAK yok. Elbette ne önemi var, varsın MEYAK olmasın Çünkü biriken milyarlar nasılsa finans-kapitalistlerin emrine çoktan verilmiştir İşçinin başından Türk-İş gitmedi ama, o artık yetmediğinden, bir de İYAK (İşçi Yardımlaşma Kurumu) musallat edilmek isteniyor.

İYAK tasarısı Nisan sonlarında Mecliste görüşüldü Sermayeye yığınların sağmal edilişinin en sonuncusu olusundan ve işsizlik - pahalılık cenderesinde bulunan işçi kardeşlerimizi ilgilendirdiğinden, tasarıyı biraz daha yakından incelemekte yarar vardır

İYAK'ın amacı nedir?»

«İYAK'ın getirdiği aynı haklar Sosyal Sigortalar Kurumunda halen bulunmaktadır.» (Cumhuriyet, 30 Nisan 1976) Demek ki İYAK, halen var olan SSK nun işçilere sağladığı haklardan öteye hiç bir şey sağlamayacaktır Bu bir

İYAK'a kimler girer?

«Bünyesinde en çok işçiye tamsil eden, en üst derecedeki işçi kuruluşuna bağlı işçi teşekkullerinin üyesi olup Sosyal Sigortalar Kurumuna dahil olanlar zorunlu üye diğer işçi kuruluşlarının üyeleri yurt dışında çalışan işçiler ve yaşlılık aylığından yararlanmakta olan işçiler isteğe bağlı üye...» (İYAK tüzüğü) olurlar. Kısaca İYAK'a SSK na dahil olanlar üye olabilecektir

Demek ki İYAK amaçları bakımından de, üyeleri bakımından da SSK nun aynıdır. Burada gelir insanın kafasına bir soru takılıverir

İsminden başka yeni hiç bir şey getirmeyen böyle ayrı bir Kuruma neden gerek duyulmuştur?

İşte meselenin şah damarı burasıdır. Bu damar kesildimi işçilerimiz değil ama, işverenlerimiz basar feryadı: «Bizim kanımızı (paramızı) kurutuyorsunuz» diye. Şöyle der İYAK tüzüğü:

«Lüzumlu ve faydalı gördüğü takdirde, her nevi şirket kurmaya, kurulmuş bulunanlara iştirak, bunların hisse senetlerini veya ortaklık paylarını satın almaya yetkili»dir. Ve devam eder «Kurum mudebbir (tedbirli) bir tüccar» gibi davranmalıdır.

Her şey açık Kurumun 1) Şirket Kurması 2) kurulmuş bir şirkete iştirak veya hisse senedi alması aynı kapıya çıkar. Birikan milyarların işverenlerin emrine sunulması demektir bu. Fakat Kurum bu işleri yaparken «tedbirli bir tüccar» gibi davranmalıymış

İşte SSK dan ayrı bir İYAK kurulmasının nedeni burada ortaya çıkmaktadır. Senede, işçilerden kesilerek biriktirilecek yaklaşık 1,5 milyar liranın işverenlerin emrine sunulmasıdır birinci gaye.

İkinci oyunda şudur. İYAK'a Türk - İş üyesi işçi arkadaşlar zorunlu üyedir. Yarın binbir kampanya ile İYAK piyasaya sürüldüğünde, bu yaldızlara kapılarak İYAK'a üye olmak isteyecek işçi arkadaşlara, önce Türk-İş'e üye olmaları şart koşulacaktır. Böylece yarı yatmış Türk İş gemisi kurtarılmaya çalışılmaktadır. Ne kadar söker, göreceğiz.

Elbette işçi arkadaşların her biri, bütün bu açıklamalara hiç gerek kalmadan önce, daha düne kadar, en doğal hakları olan sendikalaşma, grev hareketlerinde önüne jandarmayı, polisi dikan bu Devletlulerin, neden böyle birden iyilikesever kesildiğini yadırgamış ve bu İYAK meselesinin tuzağını şaşmaz sınıf içgüdüsü ile sezmiştir. Biz burada konuyu biraz genişletmek istedik.

En son, yine gazetelere göre, İYAK kanun tasarısını «MHP Genel Başkanı özellikle desteklemektedir» (Cumhuriyet, 30 Nisan 1976)

Anlaşılıyor Devletlülerin niyetleri.

YE MEHMET YE..!

Mehmet bir fabrikada tornacı. Ailesi 7 kişi. kızkardeşiyle beraber çalışıyor. Asgari Ücretler 60 lira tespit edilince yukarıdaki hesabı gönderdi Aynen yayınlıyoruz.

7 kişilik bir ailenin günlük giderleri. İki kişi çalışıyor.

Ekmek (5 adet)	12.50 TL.
Sabah Kahvaltısı:	
Peynir. 250 gr. zeytin 250 gr. 1 paket sana yağı	[illegible] TL.
Çay (yarım paket	350 Krş.
Ev kirası:	20.00 TL.
Su parası:	1.00 TL.
Elektrik parası:	3.25 TL.
Giyecek	39.50 TL.
Öyle yemeği:	40.00 TL.
Akşam yemeği:	45.00 TL.
Yol Parası:	57.25 TL.
Deterjan. (sabun)	225 Krş.
Sigara parası	18.50 TL.
Gaz tüpü parası:	1.25 TL.
Okul parası	25 TL.
Ara giderler.	25.00 TL.
Şeker.	3.25 TL.
Yakacak	[illegible] TL.
Ev eşyası için taksit.	10.00 TL.

Yekün: 331.50 TL. Günlük Gider.
Net asgari ücrete göre gelir:
60 + 60 = 120 TL.
Düşürülen vergi miktarı
17 + 17 = 34 TL.
120 — 34 = 86 TL. kalan
331.50 — 86 = 245.50 TL. Fark

Kalan bu 245.50 krş farkı da Allah baba gönderecek.

PİM Genel Başkanının Basına açıklaması

«ASGARİ ÜCRET» TESBİTİ ADI ALTINDA YENİ BİR TAKSİTLİ İNTİHAR AYARLAMASI DAHA YAPILDI

Asgari ücretin tarifini yaptığımızda bile yapılan ücret ayarlamasının geçim için değil taksitli intihar için yapıldığını anlamak mümkün Bu konuda yetkili kuruluşların yaptıkları bilimsel araştırmalara göre, Ailede bir kişi çalışır ise 200 iki kişi çalışır durumda ise 107 lira olması gereken asgari ücret 60 lira olursa bunun açık deyimi çalışarak geçinmek durumundaki insanların yarı aç yarı çıplak ve yarı barınaksız bırakılmalarından başka bir anlam taşımadığıdır

Asgari ücret tesbitinin böyle oluşunun sebebi ise ücret tesbitinin çalışanlara rağmen kapalı kapılar arkasında yapılmasıdır Tesbit edilen 60 liradan bir de vergi kesilince geriye 43 lira gibi gulunç bir rakam kalmaktadır.

Ardı arkası kesilmeyen zamlarla gün be gün dayanılmaz bir hal alan hayat pahalılığı karşısında 43 lira gibi gayrı ciddi bir ücretle yaşamak zorunda bırakılan halkımıza karşı işlenen taksitli bir cinayetten bir şey değildir.

P İ M GENEL BAŞKANI
İMAM BUDAK

BİR İŞ KAZASI DAHA !..

12 Mayıs 1976 günü 18 yaşındaki Yıldız Yırtıcı isimli bir işçi, Küçük Çiğli Baner Şeker Fabrikasında akalk monte edilen makinada, kapaksız ve korkuluksuz olan dişli çarkların bulunduğu kısma uzanırken, başından beline kadar çarklar arasında kalarak parçalanmış ve ölmüştür. Bilirkişi raporunda dahi belirtildiği gibi olayın esas nedeni gerekli emniyet tedbirlerinin alınmamış olması yani işgüvenliğinin olmamasıdır. Böylece günümüzde yüzlercesi ile karşılaştığımız bu iş cinayetlerine bir yenisi da ha ekleniyor.

Sorumlular olayı örtbas etmeye çalışmışlar, mahkemeye müracaat edilmemesi ve tazminat davası açılmaması için Yıldız Yırtıcı'nın ailesine sus payı vermişler ve tazminat davası açamayacaklarına ilişkin noter huzurunda babasından imza almışlardır

3 aydır işte çalışan Yıldız Yırtıcı'nın sigortaya kayıt tarihi 1 Mayıs 1976'dır. Bu günün tatil olduğu göz önüne alınırsa, bunun olayın hemen ardından düzenlenmiş düzmece olduğuda kolayca anlaşılır.

Bu olay basit bir kaza veya ölüm değildir. Hergün yüzlerce fabrikada Yıldız'ların, Ayşe'lerin, Ahmet'lerin, Mehmet'lerin her an başlarına gelebilecek olan bir iş cinayetidir. İşçilerin kanları pahasına ayakta duran bu sermaye düzeninin yani Kapitalizmin vahşi, çürümüş fakat gerçek olan çehresidir.

İZMİR'DE GÜÇBİRLİĞİ TOPLANTISI

P.İ.M. İzmir Merkez İlçe Şubesinin 19 Nisan 1976 günü 21 Demokratik kuruluş ve sendikaya yaptığı «15-16 Haziran'ı anma ve faşizan baskılara karşı güç birliği» toplantısı çağrısına 10 kuruluş katılmıştır. Toplantıda DİSK III. Bölge temsilciliği ve 52 demokratik kuruluş ve sendikaya P.İ.M. tarafından yeni bir çağrı yapılmasına karar verilmiştir. P.İ.M. tarafından yapılan 2. çağrıya bu sefer 28 kuruluş katılmıştır Son aldığımız haberlere göre, güçbirliği toplantılarının bundan sonra da sürdürüleceği ve 15 Haziran'ın anılması için gerekenin yapılacağı bildirilmektedir.

ZEYTINBURNUN'da UYANIŞ gecesi yapılıyor

PAHALILIK VE İŞSİZLİKLE MÜCADELE DERNEĞİ (PİM) ZEYTİNBURNU ŞUBESİ 19 Haziran 1976 Cumartesi günü PAHALILIĞA ve İŞSİZLİĞE KARŞI UYANIŞ gecesi düzenlemiştir. Saat 20.30 da başlayacak geceye SÜMEYRA ÇAKIR - KEMAL ŞAHİN - ZEYTİNBURNU HALKEVİ FOLKLOR EKİPLERİ ve TİYATROSU - ERZURUM KIZ FOLKLOR EKİBİ ile misafir sanatçılar katılacaktır.

PİM ANKARA MERKEZ ŞUBESİNİ MAHKEME KARARINA RAĞMEN AÇTIRMIYORLAR

P.İ.M. Ankara Merkez Şubesinin Valilik tarafından kapatılmasını müteakip, Cumhuriyet Savcılığınca açılan davada, savcılık takipsizlik kararı vermiştir.

2 Haziran 1976 tarih ve 17363 no lu takipsizlik kararında:

« Dernek oLkalinde bulunan bildiri ve afişlerin derneğin faaliyetlerinde kullanıldığına dair bir delil elde edilemediği, bu afişlerin ve bildirilerin muhteviyatından da mer'i mevzuatımızın müeyyide altına aldığı herhangi bir fiilin kanuni unsurlarının oluşmadığı, bu suretle derneğin gayesi dışında yönetildiğine dair başkaca bir delil de elde edilememiş olmakla, dernek yöneticileri hakkında kamu adına takibat icrasına mahal olmadığına, dernek lokalinde yapılan arama sırasında bulunup emanetin 1976/549 sırasında kayıtlı 95 lira 50 kuruş paranın sahibine müracaatında iadesine C.M.U.K. nun 163/2 nci maddesi gereğince karar verildi. — 21.5.1976

denilmektedir. Denilmektedir ama, hâlâ polis makamları derneğin açılmasını engellemektedirler. Gazetemiz bu keyfi ve kanunsuz davranışı şiddet ve nefretle protesto eder.

İŞ KAZASI DEĞİL, İŞ CİNAYETLERİ !

Şubatın 13. de Konya'nın Ermenek İlçesinden bir haber yurda yayılıyordu:

Linyit Kömür İşletmeleri Demre Kömür Ocağındaki grizo patlaması sonucu 7 maden işçisi öldü.

Yeraltı Maden İş Sendikası Başkanı Çetin Uyvar olay için:

«Ermenek'te 7 işçi arkadaşımızın ölümü iş kazası değil, cinayettir. 7 maden işçisi arkadaşımız katledilmiştir» diyordu.

Gerçekten, neydi olay? İş kazası mı? İş cinayeti mi? Kim katletmişti 7 maden işçisini?

Ekonomik ve toplumsal gelişmenin ana unsuru olan işçiye değer vermeyen işveren sınıfı yüzlerce ailenin aç ve sefil hale düşmesinin sebebi olmaktadır.

KAN İÇEN EJDERHA

Ereğli Kömür İşletmelerinde —EKİ— sadece 1975 yılında «İş kazası» sonucunda ölenlerin sayısı 89 du. 1964 den 1975 sonuna kadar toplam 851 işçi ölmüştü. EKİ de ölümlerin çoğu göçükten ve grizo patlamasından idi ve ölenlerin çoğu kazmacıydı.

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Başkanı Kemal Özer: Bu olaylara kaza denemez kimse alınmasın ama bunlar birer cinayettir, diyordu.

Kemal Özer «Ölenler işçidir, faili bulunmasada olur» der gibi «kimse alınmasın» diyordu.

Maden işçileri ise şöyle diyorlardı: «Ereğli Kömür İşletmelerinde işçi güvenliği yüzdeyüze yakın ölçüde sağlandığı zaman, üretim belli oranda düşmektedir. Bu, üretimden prim alan mühendislerin, işletme brokratlarının da primlerinin düşmesi demektir.

Düşmesin kârlar, azalmasın primler diye bizi savaşa yollar gibi çalışmaya zorluyorlar. Çıkardığımız her kilo kömürde yarım gram kan vardır. Kömür ocakları kan içen ejderhaya döndü.»

Kan içen ejderha kömür ocakları mıydı? Yoksa, bu kapitalist düzen miydi? Sermaye için kârın üstünde insani bir değer var mıydı?

KANLARIMIZ KİMİN İÇİN AKIYOR?

Sadece 1974 yılında 190200 «iş kazası» olmuştu yurdumuzda. Ölen 1117 işçinin dışında 2762 işçi de sakatlanıp çalışamaz duruma gelmişti.

SON YILLARDA İŞ KAZASI, MESLEK HASTALIKLARI SONUCU ÖLEN İŞÇİLER

1969	da	780 işçi
1970	de	793 işçi
1971	de	758 işçi
1972	de	807 işçi
1973	de	1011 işçi
1974	de	1117 işçi

BU RAKAMLARA SOSYAL GÜVENLİĞİ OLMAYAN YÜZBİNLERCE İŞÇİ VE KIR EMEKÇİSİ DAHİL DEĞİLDİR.

Mesele bu işçilerlede bitmiyordu. Bir de bu işçilerin aileleri vardı geride kalan. Bunların aileleri vardı geçinmeleri gereken.

Oysa gazetelerde iş kazası ya da meslek hastalığı nedeniyle ölen işverenlere rastlanmıyordu hiç.

«Çok çalışan? Çok kazanır» derlerdi bize. Oysa çok çalışanlar çok ölüyorlar, çalışmadan yaşıyanlar ise çok kazanıyorlar ve çok yaşıyorlardı yurdumuzda.

GÜNÜMÜZDE DURUM FARKLI MI?

Hiç te farklı değil.

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde tekniğin sağladığı imkanlarla «işçi sınıfının durumu günden güne düzelmesi gerekirken «iş kazaları» meslek hastalıkları sonucu ölen ve sakat kalan işçilerin sayısı bu gelişme oranında artıyor.

Yurdumuzda:

— Günde ortalama 800 iş kazası oluyor.

— Bir saat içinde bir işçi sakat kalıyor.

— İki saat içinde bir işçi ölüyor.

Yapılan incelemelere göre Türkiye iş kazalarında dünyada 4. sırayı almaktadır.

Kısacası:

Yarattığımız değerleri kanlarımızla suluyoruz.

«İş kazaları», ölümler, sakatlanmalar ve meslek hastalıklarından ötürü işverenlere hiçbir sorumluluk yüklenmemektedir.

Kanuni kontrol, denetim ve cezalar yok denecek kadar azdır. Olanlar da bir gösterişten öteye gitmemektedir.

YURDUMUZDA İŞÇİ GÜVENLİĞİ NEDEN YOKTUR?

İşveren sınıfı, teknolojik geriliğimizin açığını insan emeğiyle karşılamak istemekte, çalışanları işsizler ordusuna katılmakla tehdit edip ücretleri düşük tutmakta, bir yandan **çalışma süresi uzun** iken bir yandan da işin hızını arttırmaktadır.

Sonuç olarak da işçi yetersiz ve geri sağlık ve beslenme sonucu, bir de çok çalışınca yorgunluğu eklenince kendi güvenliği için gereken dikkati her zaman gösterememektedir.

İşyerlerinde fazla gürültü, kötü ışıklandırma, aşırı sıcak ve soğuk zehirli gaz, toz, buhar ve yetersiz beslenme aşırı çalışma işçilerin ömrünü azaltmaktadır.

YASALAR NE DİYOR?

1475 sayılı iş kanununun 73. maddesi.

— Her işveren, işyerinde işçilerin sağlığının ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli olan şartları, araçları noksansız bulundurmakla yükümlüdür. demektedir.

Bunun için bir de «iş sağlığı ve iş güvenliği» tüzüğü çıkarılmıştır.

Ancak ülkemizdeki iş yerleri sıkı bir denetimden geçirilecek olsa? Tüzükteki koşullar hiç te uymadığı görülecek, hemen hemen bütün iş yerlerini kapatmak gerekecektir.

İŞVERENLER AÇISINDAN DURUM:

İşverenler için yurdumuzda; işçilerin hayatı çok ucuz, alınması gereken tedbirler ise pahalıdır.

Çünkü bu kapitalist düzenin gereği; aç kalmamak için en ağır şartlarda çalışmaya razı olan, hiçbir hayat güvencesi olmayan bir işsizler ordusu vardır yurdumuzda. Asgari ücretin bile altında bir ücretle, sigortalı olma koşulunu bile arayamayan milyonlarca işsiz vardır, yedekte bekletilen.

İşverenler fabrikalarında enaz 4-5 makina tamircisi, makina bakımcısı bulundururken, çoğu fabrikada tek bir doktor ya da sağlık memuru yoktur.

Örneğin: bir makina bozulsa yada kullanılmaz duruma gelse, bir yandan üretim durduğu için, öte yandan makinaya onbinlerce lira ödendiğinden, işverenler için önemlidir makina. Oysa bir işçi ölse ya da çalışamaz duruma gelse; dışarda bekleyen işsizler ordusu, ucuz işgücü vardır işverenin elinin altında.

Kötü, yetersiz çalışma ortamı ve çalışma şartları can güvenliğini yok etmektedir.

Bütün bunların sorumlusu, uygun şartları sağlamayan, gerekli tedbirleri almayan işverenler ve onların sözcüleri, işçilerin canına kast etmektedirler.

Can güvenliğimiz, vücut sağlığımız için bu talan ve sömürü düzenine karşı vereceğimiz mücadele bizim için bir nefsi müdafadır.

ÖYLEYSE..

Kötü çalışma ve yaşama koşulları sonucu azalan ve tükenen ömürlerimiz üzerine, bir avuç parababasının lüks ve iğrenç yaşantısının yükselmesine izin vermeyelim.

Yaşamımızı korumak, çalışma koşullarını, yaşama koşullarını düzeltmek için, işyerlerinde, ülke çapında bir avuç sömürücüye, kan emiciye karşı aktif mücadele verelim. Sendikalarımızı bu mücadeleye zorlayalım.

Kendi politik örgütümüzü oluşturup, güçlendirerek, birleşip bütünleşerek, kanımızı emen asalakları sırtımızdan ayaklarımızın altına atalım.

ELEŞTİRİ-SOHBET

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın İPSD son Kongre konuşması

2

Demek ki, Osmanlı İmparatorluğu, aşağı yukarı yarım yüzyıla yakın bir süre içinde 14 küsur milyar, 15 milyara yakın bir borç yapmış. Ve bu borç, affetmemiş Osmanlı İmparatorluğunu. Temelini kazmak suretiyle yıkıntıya götürmüş.

Gelelim Cumhuriyet dediğimiz. Guya Batı uygarlığına, onun müreffehliğine Türkiye'yi getirir, diye ilân edilen rejimin uygulamasına. Ondan öncekilerini bir yana bırakalım. 1961 senesinde borçlarımız ne oldu? diye bakıyoruz. 61 senesinin bütçesinde, resmen, yani devlet bütçesini meclis'e verdikleri zaman konulmuş rakamlardan alıyorum bunları.

1950 yılı, bu rakamlara göre, Türkiye'nin 200 milyon dolarlık altın parası ve dövizi varmış. Biliyorsunuz, kâğıt paranın hiç değeri yoktur. Yani, üzerine damga basmak, onu değerlendirmiş değildir. Bankada, daha doğrusu devlet hazinesinde yatan altın veya hemen altına çevrilir para varsa, onunla kâğıt paranın değeri bir değer taşır. O zaman, 50 yılında, böyle 200 milyon altın para ve döviz bankada varmış. Borcumuz ne? 250 milyon dolar. Eh, hiç olmazsa 200 milyonunu karşılayacak bir altın, dövizimiz varmış. O zaman doların rayici 280 kuruş. Türk parasıyla Türkiye'nin borcu neymiş? 710 milyon lira.

1950 de iktidara DP gelmiş. Menderes-Bayar ekibi. Finans-Kapitalin şartsız kayıtsız egemenliği. Onlar, şartsız kayıtsız millet hâkimdir, diye geldiler. Hakikatte, finans-Kapital hâkimdir, demek istiyorlardı. Ve öyle oldular. Onun sonucunda, bakıyoruz. 960 yılı, tam Menderes yıkılacağı sene, hazinede altın ve döviz adeta tam takır. 61 bütçe tasarısı böyle yazıyor. Borç 891 milyon dolar. Paranın rayici 900 kuruşa çıkmış. Yani 1 Amerikan doları 900 kuruş olmuş. Ve bu hesapça, Türkiye'nin borcu 8 milyar küsur liraya çıkmış.

14 milyar, Osmanlı borçlarının tümü. 8 milyar, 10 sene içinde bir finans-kapital şartsız kayıtsız egemenliğinin sonucu oluyor.

Ondan sonra, ikinci 10 yıla geliyoruz. Artık, Menderes kabahatliydi, tü kaka... Yerine Demirel'i getirdik. 970 yılı, hazine gene tamtakır, altın ve döviz bakımından. Fakat Türkiye'nin borcu, birdenbire, 800 milyon değil de, 3 milyar 227 milyon dolara çıkmış.

Bir gecede, düşünün. Bu para ne anlam taşıyor? 3 milyar 227 milyon doların, —eğer dolar 900 kuruş olsaydı, —karşılığı 19 milyar borç olacaktı. O gece, 900 kuruşa satılan doları, bizim büyük idarecilerimiz gece yarısı karar vermişler (Meclis'in falanın haberi yok, oradaki 10-15 kişi karar vermiş) 15 liraya çıkarmışlar. O zaman Türkiye'nin borcu, o gece, sabaha karşı, —akşam üzeri 29 milyar tutuyorken,— sabaha karşı gözümüzü açınca: 48 milyar 130 milyona çıkmış. Çıkarın birbirinden bu iki rakamı: Bir gecede 19 milyar 87 milyon Türk lirası Gâvura hediye etmiş beklerimiz.

Şimdi düşünün. Türkiye'nin işsizlik, pahalılık, açlık manzarasını... Türkiye'nin başına geçmiş, Türkiye-vatan-millet-sakarya dedi mi, kimseye söz bırakmayan, kelle uçuran bir avuç sömürücü sınıf: Bir gecede, —hatta kendi meclisine dahi metelik vermeksizin, Meclis'te kim oluyor? biz karar veririz, diyor, icra vekillerimiz, falan,— bir rakam yapıyor, ve Uluslararası finans-kapitale. Benim sana 29 milyar mıydı borcum, işte sana 48 milyar borçlandım, diyebiliyor.

19 milyar havadan bir para veriyor ki, Osmanlı İmparatorluğu 50 yıla yakın süre borç almış, gırtlağa kadar borca battım diye çırpınmış durmuş. Bütünü 14 milyar tutuyor. Bizim Demirel ustâdın ve ortaklarının bir gecede, hiç yoktan, durup dururken Uluslararası finans-kapitale hediye ettiği 19 milyar.

Şimdi, böyle bir hükümet düşünün. Ve bu, 35 milyonun kaderini eline almış. Buna karşı biz, eğer siyasi bilinçle ve bu genel rakamların ışığı altında vatandaşımızı aydınlatmazsak, ona yol göstermezsek, ne yapabiliriz?

Aynı yıl, yani 70 yılı, geçen yıl... Demin söylediğimiz, demin ki, dövizle ödenecek borçtu: 48 milyar. Ayrıca, Türk parasıyla dışarıya ödenecek olan borçlar: 6,5 milyar da 0,55 milyar dışarıya borçluyuz. O da 23 milyar 800 milyon. Toplayın. 78 milyar 800 milyon borç içindeyiz bugün.

Türkiye'nin bütün milli geliri de aynı yılda 90 milyar diye hesaplanıyor. Oysa, bu millî gelir içine. Devlet memurlarının parası, falan filan, aldıkları maaş ta gelir gibi sayılıp, tekrar tekrar sokuşturuluyor. Asıl, biliyoruz biz, ekonomik değer yaratan kollarımız, başta sanayi ile ziraattır. Sanayi ve ziraatımızın bütün bir senede Türkiye yüzeyinde yarattığı değerlerin toplamı 40 milyarı geçmiyor.

Halbuki bizim borcumuz 78 milyar. Demek, Türkiye'nin bütün sanayini, bütün tarımını, bütün köylerinin üretimini, bütün yarattığımız değerleri. Hepsini birden, olduğu gibi gâvura teslim etsek, borcun yarısını ödiyemiyoruz.

İşte memleketimizi, işsizlik-pahalılık dediğimiz konu açısından ele aldık mı, böyle bir ihanetle karşı karşıyayız.

Ama bizim, âdeta kalen soyucumuz durumunda davranan bugünkü iktidar, biliyorsunuz, raporda da kısmen gösterildiği gibi, boyuna Türkiye'deki işsizleri yabancı devletlere gönderip, oradan döviz kazanmak durumundadır. Her yıl Türkiye'nin dış ticaret açığı 264 milyon dolar tutarındadır. Demek ki, parababaları, dış ülkelerle alış-veriş yaparken, her sene Türkiye'nin ödeme dengesinde 3 milyar 194 milyon lira açık veriyorlar. Bu açığı kapatmak için de, ellerinde tek silâh zavallı bizim işçilerin dövizleri. 140 milyon dolar onlardan toplamak suretiyle, bu açığın bir parçasını kapatıyorlar. Ama, gene açık 215 milyon dolar tutarındadır.

Şu halde, benim anlatmak istediğim açıktır. Derneğimiz niçin siyasi olmak zorundadır? Çünkü, ekonomik-sosyal suyun başı Parababalarınca kesilmiş siyasettir. Ancak halkımıza bunu anlatacak somut örnek: İşsizlik ve pahalılıktır.

İPSD'yi küçümseyenler bu gerçeğin içyüzünü bilmeyenlerdir. Biz bunu muhakkak her an gözümüz önünde tutmaya mecburuz. Ve ona göre siyasi bir dernek olduğumuzu, vatandaşlara ve tabii burada konuşan arkadaşlarımızın söyledikleri gibi başta işçi sınıfımıza, —çünkü işsizlikten ve pahalılıktan en yakıcı biçimde ezilenler onlardır,— onlara anlatmalıyız. Onlar anladığı gün, elbette Türkiye'de daha başka sonuçlara varmak mümkündür.

Halbuki yeni muhtırayla iktidara gelen hükumetin bu sabah gazetelerde okuduğumuz önerileri, yapacakları, dikkat ederseniz: Birinci Üniversite, ikincisi personel kanunu, üçüncüsü din meselesi... Evet, bunlarla meşgul. Yahu, 1 doları 90 kuruştan 1500 kuruşa çıkarmışlar, sen bununla meşgul olsana. Yok onunla meşguliyeti. Çünkü ona dayanmış, doların güvenine. Ve Amerikan yoluna girmiş. Bu şartlar altında nasıl kurtulacağını bile bilmiyor.

Benim, işsizlik-pahalılık üzerine yapacağım açıklama burada bitiyor. Hepinizi saygıyla selâmlarım.

EĞİTİM NOTLARI

Üretici Güçler: 2

ÜST YAPI İLİŞKİLERİ

Genel anlamıyla üretici güçler, herhangi akıldan kurulmuş spekülasyon ürünü, «bilinç söz ebeliği», «muhtar felsefe» yaratığı değildir. Gerçek bilimin gerçek buluşlarıyla bulunan: pratikçe dupduru olmuş belli şartlar içinde gelişen maddi hayat güçleridir.

«Hayatın üretimi, çalışmakla kişi hayatının, döl yetiştirmekle başkasına ait hayatın üretimi, hemen çifte bir münasebet olarak gözükür. — Bir yandan tabii bir münasebettir, öte yandan sosyal bir münasebettir... Bundan çıkan sonuca göre üretim yordamı (istihsal tarzı), yahut belirli bir sanayi seviyesi: daima kollektif bir aksiyon (topluca eylem) yordamı veya belirli bir sosyal seviye ile ortaklaşa bulunur, ve kollektif aksiyon yordamlığının kendisi de «bir üretici güç» tür; insanların erişebilecekleri üretici güçlerin miktarı sosyal durumu şartlandırır: demek «İnsanlık Tarihi» daima, sanayi ve değişim (mübadele) tarihi ile bağlı olarak incelenmeli ve işlenmeli (eklilip biçilmeli) dir. (K. Marks, Die Deutsche Ideologie, s. 19)

Üretici güçlerle: üretim ilişkileri, üstyapı, bilinç biçimleri arasındaki karşılıklı etki-tepkilerin gerçek tarihte görülen binbir örneği sayılmakla bitmez: «Büyük çizgileriyle taslaklaştırılacak olursa: Asyalı, Antik, Derebeyi, İşveren üretim tarzları, sosyal ekonomi biçimlenişlerinin bir o denli ilerleyici çağları diye gösterilebilirler.» (K. Marks Einleitung zu... Önsöz)

İlkokul çocukları için yapılmış klâsik sıralama şöyledir: Eldeğirmeni denilen üretici güç: köle-efendi üretim ilişkilerini yaratır; o ilişkilerin topu birden köle ekonomisi denilen gerçek taban (maddi esas) olur; bu gerçek maddi ekonomi tabanının üzerinde köle-efendi hukuku, köle-efendi siyaseti ve ilh.den derleşik bir üstyapı doğar; o üstyapıya göre de köle-efendi kültürü, köle-efendi zihniyeti ve ilh. adlarını alabilen sosyal bilinç biçimleri topluma yayılır... Su değirmeni denilen üretici güç: toprakbent köylü ile derebeyi arasındaki üretim ilişkilerini yaratır; o münasebetlerin topu birden, derebeylik ekonomisi denilen gerçek taban olur; bu gerçek maddî derebeyi ekonomisi tabanının üzerinde derebeyi hukuku, derebeyi siyaseti ve ilh.den derleşik bir üstyapı doğar; o üstyapıya gör de derebeylik kültürü, derebeylik zihniyeti ve ilh. adını alabilen sosyal bilinç biçimleri topluma yayılır... Buhar makinali değirmen (değirmen fabrikası) denilen üretici güç: işçi-işveren arasında görülen üretim ilişkilerini yaratır; o ilişkilerin topu birden topluma kapitalist (işveren) ekonomisi denilen gerçek taban olur; bu gerçek maddi işveren ekonomisi tabanının üzerinde işveren hukuku, işveren siyaseti ve ilh. derleşik bir üstyapı doğar; o üstyapıya göre de işveren kültürü, işveren zihniyeti ve ilh. adlarını alabilen sosyal bilinç biçimleri topluma yayılıp egemen olur.

Tabii bu, alfabetik didaktik şemadır. Yedi bin yıllık Medeniyet Tarihi, yeryüzünün heryerinde bir topuma göre az çok değişik. Üretici güçlerin çeşitleri kadar çok, binbir ara örnekler vermiştir. Hepsinde de en derin ve en son duruşmada boyuna ağır basıp son sözü söyliyen üretici güçlerle kendilerine uygun üretim ilişkileri toplumun ekonomi tabanını kurar; hukuk, siyaset üstyapısı ile kültür, zihniyet ve bilinç biçimleri toplumun üstyapısını yapar. Gerçi, bu iki katlı dört apartmanlı toplum gerçekliklerinin hepsi de zaman içinde bir yol kurulduktan sonra, birbirlerine karşılıklı etki-tepkilerde bulunurlar. Ancak, birbirlerini en son duruşmada belirlendirme (determine: tayin etme), gerektirme (zaruritleştirme) bakımından bu etki tepkilerden bir hiyerarşi vardır. Bütün tarih boyunca insanların sanmak istedikleri gibi, o hiyerarşinin işleyişi yukarıdan (bilinç biçimlerinden) aşağıya (siyasete, hukuka, üretim ilişkilerine ve en sonunda üretici güçlere doğru inerek toplumun alınyazısını çizmez; tersine aşağıdan (üretici güçlerden) üretim ilişkilerine, oradan hukuka, siyasete ve ilh. a, oradan da kültür, zihniyet ve... gibi bilinç biçimlerine doğru çıkan etkilerdir ki, en son duruşmada hep toplumun alınyazısını çizer. Hiç değilse bugüne dek, son söz: Üretici Güçlerin olmuştur.

«Maddi hayatın üretim yordamı genel olarak sosyal, siyasal ve moral hayat gidişini (yaşama prosesini) şartlandırır. İnsanların varlıklarını (gerçekliği) belirlendiren: insanların bilinci değildir; tersine insanların bilinçlerini belirlendiren: sosyal varlıkları (gerçeklik) tir.» (K. Marks, Einleitung zu... Önsöz)

Dr. Hikmet Kıvılcımlı
(Bilimsel Sosyalizmin Doğuşu)

ÖZÜR

NEDEN ÇIKAMADIK

Gazetemizin 6. sayısı 15 günlük gecikmeyle çıkıyor. Sebep PARASIZLIK. Burjuva basını ellerindeki bütün imkanlarla gece gündüz halkımızı afyonlarken bizim susmamamız gerekiyor. Bunu biliyoruz. Ama:

Siz okuyucularımızın destek ve yardımları ile ancak düzenli yayın yapma olanağı bulabiliriz. UYANIŞ mutlaka olarak düzenli bir şekilde çıkmalıdır, diyorsak:

1 — UYANIŞ'ı en ücra köyden, fabrikalara, bürolardan okullara: elimizin, gücümüzün ulaştığı her yere gönderelim.

2 — ABONE OLALIM, ABONE BULALIM.

3 — Çevremizde olan olayları en kısa zamanda gazete ze gönderelim.

Ancak bu şekilde, UYANIŞ'ın düzenlice çıkışı sağ olacaktır. Bu inançla yeniden MERHABA..

PARABABALARININ BİR OYUNU'DA ÇBS'DE SERGİLENİYOR

Son günlerde gemi iyice azıya alan finans kapitalistler (parababaları) işçi sınıfı üzerine saldırısını iyice yoğunlaştırdı. Kâr hırsı ile gözleri dönen para babaları kendilerine her türlü kolaylığı sağlayan kanunları bile hiçe saymaya başladılar. İşçi sınıfının aşına ekmeğine göz koyan planlarını kamu oyundan saklamaya bile gerek görmüyorlar. «Kendi işimizi kendimiz göreceğiz, hükümetten hiç bir yardım beklemiyoruz» diyerek bir yandan da halen «oy deposu» gözüyle gördükleri halkımızın, tepkisini; kendi siyasi partilerinden uzaklaştırmak istiyorlar.

ÇBS DE SERGİLENEN OYUN KANUNSUZ LOKAVT

İşveren sınıfı sözcülerinden birisi de İstanbul sanayi odası ikinci başkanı Şaban Çavuşoğlu. Alibeyköy'de kurulu ÇBS — Çavuşoğlu Boya Sanayi ve Ticareti Koll. Şti. - işvereni. 1 Ocak 1976 da başlayan toplu sözleşme görüşmelerinde işçilerin hiçbir isteğine yanaşmayan işveren (Örneğin: Toplu sözleşmenin iki yıllık bir süre için yapılmasına bile) uzlaştırma kurulunun, tarafların uzlaşamadığını gösteren tutanağı verdiği gün, 2 Haziran 1976 da fabrikayı; böyle bir hakkı olmadığı halde, kapattığını bildiriyor. 275 sayılı toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanununun ilgili maddelerine göre, taraflar uzlaştırma kurulunca düzenlenen, uzlaşmaya varılamadığını gösteren tutanağı aldıktan sonra grev ve lokavta karar verebilirler.

İşveren lokavta karar verme yerine, fabrikayı kapattığını iddia ediyor. Fakat yaptığı iş ise kanunsuz lokavttır. Çünkü lokavt kararını almadan fabrikayı kapatmıştır. Karar almış olsa bile kanunen 6 iş günü beklemeden uygulamaya geçmemesi gerekir.

Sendika ise aynı gün grev kararını iş yerine asıyor. 6 iş günü olan kanuni süreyi bekliyor grevi uygulamak için.

ÇBS İŞÇİSİ MÜCADELESİNİ YİĞİTCE SÜRDÜRÜYOR

İşverenin kanunsuz lokavtı neticesi işsizliğe ve açlığa mahkum edilen işçiler ise bu kanunsuz harekete karşı hemen direnişe geçiyorlar. İşyerinin bulunduğu sokakta bir grev havası esiyor hemen. Davullar çalmaya başlıyor. Çevre fabrikalardan, işçiler doluyor. İşçiler taşıyor. Binlerce işçi omuz veriyorlar ÇBS işçisinin haklı davasına. İşçiler tam bir birlik ve beraberlik içinde direnişlerini sürdürüyorlar ve kanuni grevlerinin başlıyacağı günü bekliyorlar.

ALİBEYKÖYDE MİTİNG

Aileleriyle birlikte işsizliğe ve açlığa mahkum edilmek istenen ÇBS işçisinin haklı ve gür sesini kamu oyuna duyurmak için Petrol-İş sendikası İstanbul şubesi bir miting düzenliyor; 5 haziranda Alibeyköy meydanında. Mitinge akın akın işçiler geliyor. Halley Flex'ten, Yeni Gayret'ten, Felton Plastik'ten, Uberti Lastik'ten, Turkay'dan, Gislaved'den, Squibb'den, Sungurlar'dan, Türk Demir Döküm'den, Yıldız Torna'dan, Aygaz'dan, Doğu İlaç'tan, Tek İlaç'tan, Pilme Tudor'dan, Nur Çivi'den ve nice fabrikalardan. Ve bir çok demokratik kuruluş geliyor, omuz vermeye.

İşçilerin ellerinde pankartlar: «Lokavt hak değildir» Vergiyi işçiden al işçiyi sokağa sal, adalet mi var» «Köle değil, işçisin sen, her kuvvetten güçlüsün sen» «İşçiye çalışma güvenliği», «Çarpık düzenin çarpık uygulaması» «Kahrolsun Pahalılığı ve işsizliği yaratan parababaları düzeni» «Milli Ekonomi diye grevleri erteleyenler; kanunsuz lokavtlara ne dersiniz?» «Lokavt kaldırılmalıdır».

İlk konuşmayı işyeri sendika baş temsilcisi Mustafa Akkaya yapıyor. Konuşması aynen şöyle;

Değerli emekçi arkadaşlarım;

Saygı değer Alibeyköy halkı

Haklı davamıza omuz veren tüm kardeşlerim. Önce hepinize hoş geldiniz der, Çavuşoğlu işçileri adına hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli kardeşlerim;

Biz 450 Çavuşoğlu işçisi, bu çekilmez hale gelen pahalılık altında ezildiğimiz için; insanca yaşamak istediğimiz için; kapı dışına atıldık.

Bizi kapı dışarı atanlar, milyonlarına milyonlar katmaktan başka düşüncesi olmayanlardır.

Biz ise sadece çoluk çocuğumuzla insanca bir hayat yaşamak istedik. Gündüzleri sömürülmemek, geceleri aç yatmamak istedik.

Soğanın 12 lira, etin 50 lira olduğu bir ülkede 50 lira yevmiyeyle çalışıyorduk. Geçinemiyorduk.

Bu yetmezmiş gibi bizi işsizlik ve açlık cehennemine atmak istediler. Ve bizlerde, yalnız bizleri değil, çoluk çocuğumuzla binlerce kişiyi aç bırakmak isteyen, insanlığını yitirmiş işverene karşı direndik. Bütün gücümüzle ve sizlerin desteğiyle direniyoruz, direneceğiz.

Değerli arkadaşlarım.

Biz, yılbaşından beri, toplu sözleşme görüşmeleri içindeydik. İşverenin, bizlere herşeyi çok gören katı tutumu karşısında uyuşmazlığa düştük.

Ücretlerimize 5 kuruş bile zam teklif etmeyen işveren, bu insafsız tutumunu uzlaştırma kurulundada sürdürürdü.

Görüşmeler biter bitmez, kendi kanunlarına bile uymadan, bizleri bir gece yarısı dışarı etti. Eşkıyanın gece ne yapacağı belli olmaz sözünü doğruladı. Kanunsuz lokavt ilan etti.

Kanunla olsa ne olacaktı? Anayasamızda bile yeri olmayan lokavt bir hak değildir.

İnsanları açlığa mahkum etmek, bir hak olabilir mi? İstanbul Sanayi Odası ikinci başkanı Çavuşoğlu bu hareketiyle, tüm işverenlere öncülük etmek, onlara işçilerin nasıl ezileceğini göstermek istedi.

Ama bunu başaramayacaktır.

Çavuşoğlu işçisinin güçlü mücadelesi ve sizlerin güçlü desteği bu tür düşünen bütün işverenlerin oyununu bozacaktır.

Zafer sömürerek değil, çalışarak yaşıyanların olacaktır.

Haklı davamıza omuz verdiğiniz için, hepinize teşekkür eder saygılar sunarım.

Daha sonra konuşan diğer işyerleri sendika temsilcileri, 450 işçiyi aileleri ile birlikte işsizliğe ve açlığa mahkum etmenin bir hak olmayacağını, anayasal bir hak olmayan lokavtın kaldırılması gerekliliğini vurguladılar. ÇBS işçisinin yanında olduklarını bildirdiler.

İŞVERENİN OYUNUNU BOZACAĞIZ

Bu oyun yanlızca bize oynanmıyor, biz başaramazsak, aynı oyun diğer işyerlerinde de oynanacaktır» diyor. ÇBS işçileri Mücadelesiyle örnek olan yiğit ÇBS işçilerini kutlar, haklı davalarında başarılar dileriz.

ZAFER İŞÇİ SINIFININDIR

MERSİN ASA'da GREV

Mersin'deki ASA - TSK Şirketinin 329 gündür devam eden grevinde, yapılan grev oylamasına 29 kişi katıldı 25'i kabul, 4 0 red oyu vererek sonuçta; greve gidildi.

4.7.1975 tarihinde mahkeme aldığı bir kararla, fabrikaya ham maddenin gireceğini ve mamul maddenin çıkacağını, sendikanın ve işçilerin buna mani olamayacaklarını bir zabıtla tespit etmişti. Böylece 5 işçi çalışmakta ve fabrika üretime devam etmektedir.

Petrol İş Sendikası Mersin Şubesi, işçilerle ilgilenmemektedir. Hatta Şube Başkanı Münir Tepeci grevdeki işçilere başka iş bulup çalışmalarını tavsiye etmektedir. Bu arada patron, çalışan işçileri kışkırtarak grevdeki işçilerin üzerine saldırtmış, iş yeri temsilcisini hırpalatmıştır.

Sendikanın bu ilgisizliği ve patronun haksız direnişi, işçileri mücadelesinden döndüremeyecektir. Ve bu mücadelede tüm işçi sınıfı, emekçi halk ve aydınlarda onların yanında olacaktır.

sarı Harb-İş yıkılıyor

ASTER-İŞ ÖRGÜTLENİYOR

Askeri Tersane ve Askeri İşyerleri İşçileri Sendikası, ASTER — İş'in Taşkışla, Gölcük Tersaneleri ile Tuzla Jeep fabrikalarında örgütlenmesi ve sarı Harp — İş'in karşısında bir alternatif olarak bu iş kolunda çalışan işçileri bağrında barındırması «belli çevrelerde» huzursuzluk yaratmıştır.

CHP'li Harp-İş yöneticileri işverenle elele vererek Aster-İş'in örgütlenmesini engellemek için mevcut yasaları dahi çiğneyerek çeşitli baskı yöntemleri uygulamış, toplu iş sözleşmesi ile getirilen haklar 52 kişilik Aster-İş yönetici kadrosu ve bazı üyeleri için kanunsuz olarak geri alınmıştır.

[illegible] olayda göstermektedir ki, [illegible] sınıflar kendi aralarında [illegible] çelişkilere rağmen işçi [illegible] mücadelesi karşısında anında dertop olarak bütünleşmektedirler. Bunun karşılığında işçi sınıfımız ise giderek bilinçlenmekte ve örgütlenmektedir. Burjuvazinin sarı sendika tezgahçılığını artık işçilerimiz yutmamaktadır.

Bütün bunları bize en canlı bir şekilde gene Aster-İş sendikası işçileri göstermektedir. 5 Haziran 1976 da Hasköy'de bir düğün salonunda yapılan bir toplantıda Askeri Tersane ve Askeri İşyerleri İşçileri sendikasında bütünleşen işçiler, tekrar bütün meseleleri yeniden değerlendirmiş ve büyük bir dayanışma içinde «Faşizme Ölüm», Harp-İş'ten İstifa», «Sarı Sendikacılığa Son» diye bağırarak Burjuvaziye ve Sarı sendikacılara karşı en etkin ve en kesin cevabı vermişlerdir.

Teksif'e tepkiler büyüyor

NARİN MENSUCATTA DİRENİŞ

Geçtiğimiz günlerde İşveren Sendikası Başkanı Halit Narin'in fabrikası Narin Mensucat Fabrikasında bir direniş oldu. Biz işçi arkadaşlar,

— İştan çıkarmaların durdurulması

— İşveren'e yaltaklık eden bütün işçi temsilcilerinin değiştirilmesi

— Servislerin düzeltilmesi

— Tuvalet ve banyoların temiz tutulması ve banyo yapılması

— Yoğurt verilmesi

— Kümə araçlarının çalışması,

gibi en doğal haklarımız için direnip yaptık. Ama içimizden bir kanı bozuk kişisel çıkarını düşünen patron uşağı, gidip direnişin olacağını patron vekiline haber vermiş. Ve bunun üstüne Personel Müdürü, İdare Amiri ve şefler daha geceden orada hazır bulunmuşlar ve şartelleri bağlamışlar.

Biz saat 6.45 — 7 iki postanın birleştiği ve temizlemenin yapıldığı zaman direnişe geçtik. İşçilerin hepsi birlik beraberlik içinde toplanıyorlardı. Ama personel müdürü, idare amiri ve şefleri gören arkadaşlarımızın bir kısmıda çekingenlik meydana geldi. Şartelli çekmeye giden arkadaşlarımızdan birini patron vekilleri içeri aldılar. Tabii içerde polis de vardı.

Arkadaşımızın içeri alınmasından sonra toplandık ve geri verilmesini istedik. Bizim direnmemiz sonucu arkadaşımızı yanımıza getirdiler ve bir konuşma yaptı. Bu konuşma bizim isteklerimizi anlatıyordu. İşçi arkadaşlar bu olay karşısında olanca güçleriyle alkışladılar ve söyledikleriyle birlik olduklarını ifade ettiler.

O arada orada bulunan sendika başkan vekili İmam Akkaya temsilcilerin değiştirileceğini ve işten atılmaların durdurulacağına dair söz verdi. Bütün işçiye. Biz bunun üzerine dağıldık.

Fakat ertesi gün işler hiç de sendika başkan vekilinin dediği gibi olmadı. Arkadaşlarımızla kapı dışına konduk ve günden güne kapı dışına konanların sayısı artıyor. (20-30) Bunun üzerine biz sendikaya gittik. Sendika bizleri işe aldıramayacağını ama tazminatlarımızı alabileceğimizi söyledi. Ha bugün ha yarın bu böyle devam ediyor. Şimdi duyuyoruz yoğurt veriliyormuş, tuvaletler ve banyo temizleniyormuş. Soyunma dolapları düzeltiyormuş.

Narin'deki işçi arkadaşlara sesleniyoruz:

Bunlar birkaç günlük gelip geçici, sizlerin gözünü boyamak için yapılan şeyler. Temsilci seçiminin de nasıl yapıldığını biliyorsunuz. Tam Ali Cengiz oyunu.

Arkadaşlar işveren ve işverenle işbirliği yapan sarı sendikacılara kanmayalım ve her zaman işçi sınıfına yaraşır bir şekilde uyanık bulunalım. Ve bize tazminat verilmiyor diye sizi korkutuyorlar. Korkmayın bu bizim en tabii hakkımız. Eğer sendika almazsa biz kanun yoluyla almasını biliriz. Ve şunu unutmayalım HAK VERİLMEZ ALINIR.

YAŞASIN NARİN İŞÇİLERİNİN DAYANIŞMASI

YAŞASIN İŞÇİLERİN BİRLİĞİ

uyanış

Sahibi İmam Budak Yazıişleri ● Muduru Zafer Korkmaz ●
Dizgi İstanbul Matbaası ● Baskı [illegible] ● Adres Balabanağa
Mahalesi Harikzadeler Sokak No 44/3 LALELİ/İSTANBUL
Son baskı tarihi 16 - 6 - 976

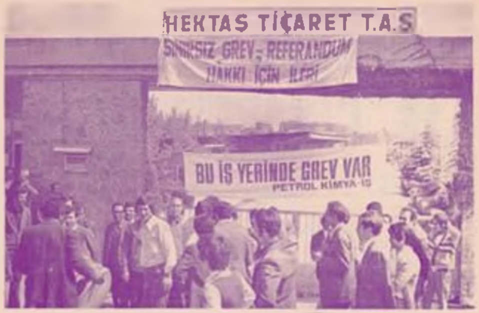
HEKTAŞ TİCARET T.A.Ş
SINIRSIZ GREV - REFERANDUM HAKKI İÇİN İLERİ
BU İŞ YERİNDE GREV VAR
PETROL KİMYA-İŞ

HEKTAŞ GREVİ MC TARAFINDAN ERTELENDİ

Zirai Mücadele ilaçları üreten Hektaş Ticaret T.A.Ş deki grev bakanlar kurulunca «Memleket sağlığı» bakımından sakıncalı görülerek 30 gün süreyle ertelendi. Bakanlar kurulunun bu kararı olağanüstü çabuklukla alınarak uygulamaya kondu. 6 Mayısta başlayan grev 8 mayısta MC iktidarı tarafından iki gün içinde otuz gün ertelendi. Bu kararı böylesi bir çabuklukla alınışının sebebi gayet açık. Çünkü bu grev işverenin tatlı tatlı kâr etmesini kısmen engelliyordu. Yani aslında «Patronun sağlığı» açısından tehlikeli idi. Hektaş Ticaret T. A.Ş. bu iş kolunda üretim yapan tek fabrika değildi. Bu iş kolunda üretimde bulunan diğer bütün fabrikalara örnek oluyordu. Grev gibi bir mücadele aracını [illegible] dele olarak kullanan Hektaş Ticaret T. A.Ş. işçileri grev için hukuki sürenin bitiminden 15 dakika sonra greve başladılar. Bu, işçilerin kararlılıklarını ve mücadele azimlerini gösterir bir gösterge[illegible]

MC iktidarının işçi sınıfının ve emekçi halkımızın üzerinde uyguladığı faşist baskıların bir parçasıdır, Hektaş Ticaret T.A.Ş. deki grevi engelleme kararı. Ancak Türkiye işçi sınıfının yiğit unsurları Hektaş Ticaret T.A.Ş. işçileri bu davranışın bütün gericiliğini ve faşistliğini anlamışlar ve 30 gün sonra başlayacak grevleri için daha hınçlı ve Parababaları tefeci - bezirganların düzenine karşı daha bir kin dolu tezgahlarının başlarına dönmüşlerdir. Onlarda tanıyorlar artık düşmanlarını.

İZSAL'DAN BİR İZLENİM:

«HAKLARIMIZI ALANA KADAR DİRENECEĞİZ..»

Bir izlenimden sonra:

Bugün 25 Mayıs 1976 Günlerden salı izsal fabrikası işçilerinin grevdeki 210 günü Topkapıda Ermeni mezarlığının içindeyiz. 700'e yakın emekçi elele, gönül gönüle vermişler, türküsüyle, mitingiyle kutluyorlar bu grevi. Anadolunun bağrından kopmuş yüzlerce emekçi ağadan kaçarak patronun kucağına düştüğünü bir kez daha anlamış gibi hınçla vuruyor topuklarını toprağa. Zurnanın cılız sesinde davulun her gumbürtüsünde buram buram memleket kokuyor.

Yanıbaşımda duran palabıyıklı Ali Rıza'ya sordum: «daha ne kadar surer bu grev?»

— Vallahi bana kalsa ben bugün bitiririm.

— Nasıl yani?

— Nasılı masılı yok. Toplarım işçiyi, sokarım içeriye, çalışırın ulan aybaşına kadar. Ne kadar mal yaptık? Şu kadar. Satarız bunları kârı hepimiz kardeşçe bölüşürüz.

— Ama Ali Rıza unutuyorsun başkasının malını işgal etmek suçtur Ali Rıza, palabıyıklarını öfkeli bir biçimde sıvazlayarak konuştu.

— Grev kanuni hakkımız, neden vermiyorlar öyleyse hakkımızı, Bu kanun hep onlara değil, biraz da bize çalışsın, iş güvenliği versin, sigorta versin, versin de göreyim kanunum kanun olduğunu. Soğanı on iki liraya yiyoruz.

— Peki arkadaşların ne diyor bu işe?

— Hepimiz aynı şekilde düşünüyoruz.

— Sendikadan memnun musunuz?

— Elbette memnunuz, çünkü devrimci!

— Devrimci ne demek?

— Buna Ali Rıza cevap verdi.

— Birlik, beraberlik demek, soğanı on iki liraya yememek demek, iş güvenliği demek, çalışan emeğinin karşılığını alır demek. Biz bunları konuşurken karşıdan sendika başkanı gözüktü. İşçiler birbirini haberdar etti: Murat Bey geliyor, Murat Bey.

Gelen Maden-İş Sendikası Birinci Bölge Başkanı Murat Tokmak'dı. Mezarların yanındaki duvarların üstüne çıktı. İşçilere bir takım öğütlerde bulundu. Bir takım görevlerin yerine getirilmediğini söyledi, görevini yapmayan yirmi beş işçinin % 50 verdikleri aidatın günlük yevmiyelerinin kesileceğini söyledi. Mücadelenin tüm Türkiye İşçi Sınıfına örnek olacağını söyledi ve gitti.

Ben yine Ali Rıza'ya sordum:

— Neden o 25 arkadaşınızın yevmiyesini kestiler? Onlar ne yiyecekler. Zaten % 50 veriyorlar.

— O arkadaşların nüfusu kalabalık, başka yerlerde çalışıyorlar, göreve gelemiyorlar. Hem gelmedikleri daha iyi. % 50 ile nasıl geçinebilirler ki?

— Peki siz nasıl geçiniyorsunuz?

— Biz de geçinemiyoruz, ama gururumuz var. Patrona karşı bu mücadeleyi sonuna kadar sürdüreceğiz. Hem görevli olmadığımız zamanlarda günlük geçici işlerde, inşaatlarda çalışıyoruz.

Mezarlık kapısında baştemsilci gözüktü. Ali beni bırakıp temsilciye doğru koştu, davulda sustu. Herkes temsilciye doğru yürümeye başladı. Paraları gelmişti, maaş alacaklardı. Yarım saat içinde para alma işlemi bitti. Kimi üzgün, kimi öfkeli ama hepsi kararlı. İnançları tüm hareketlerinden belli oluyordu. Ali Rıza yüzlükleri elinde sallıyordu, bununla soğan alsam kaç gün yeter ki.

Evet saygı değer Uyanış okuyucuları, aydınlar, devrimciler! Ali Rıza yedi yüz lirayla soğan alsa kaç gün yeterdi? Sizlere sesleniyorum halkın temsilcileri sayın parlamenterler, sizler maaşlarınıza zam yaparken, görevinizi yapmıyorsunuz diye sizlerden bir haftalık, on beş günlük yevmiye kesenler mi var? Utanın beyler utanın! İşçinin asgari ücreti 40 lira, net 30 lira. Bununla soğan alsak kaç saat yaşarsın? Bir de hayat pahalılığının sebebi ücret artışlarıdır diyorsunuz. Kimse yutmuyor artık. Halkı oy deposu yaptığınız yetti artık, bu halk uyandı ve uyanıyor. Sizler maaşlarınıza zam yapmayı 2,5 dakikada onaylarken elini makinaya kaptıran işçi mahkemelerde 2,5 sene sürünmekte. Sonunda eline geçense koca bir HİÇ.